

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie robuuste ecologische verbindingszone De Beerze

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

16 juli 2009 / rapportnummer 2158-68

1. OORDEEL OVER HET PLAN-MER

De provincie Noord-Brabant heeft het voornemen de “Robuuste ecologische verbindingzone De Beerze” te realiseren.¹ Hiervoor is een structuurvisie opgesteld en daarbij is een plan-milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen. Bevoegd gezag bij deze procedure zijn provinciale staten van de provincie Noord-Brabant.

De Commissie voor de m.e.r. (de Commissie)² is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming over de structuurvisie in het plan-milieueffectrapport (plan-MER) aanwezig is.

Uit het plan-MER blijkt dat de realisatie van het voornemen in hoofdzaak positieve effecten heeft op zowel bodem (kwaliteit en structuur), water (kwaliteit en kwantiteit) en natuur (ecologische netwerken, habitats en soorten).

In het MER is een clusteringsalternatief (met grotere aaneengesloten clusters van natuur) en een verwevingsalternatief (waarin kleinere eenheden natuur verweven worden met andere functies in het plangebied) uitgewerkt. Het voorkeursalternatief (VKA) is een combinatie van elementen uit deze alternatieven.

In het MER wordt duidelijk dat vanuit de gestelde doelen voor natuurontwikkeling het clusteralternatief voor de ontwikkeling van een robuuste verbindingzone (RV) de beste kansen biedt.

De Commissie constateert dat het VKA minder goed scoort op grondwaterkwantiteit en -kwaliteit dan het clusteringsalternatief en dat hierdoor mogelijke aanvullende inspanningen nodig zijn om de doelen uit de Kaderrichtlijn Water te kunnen realiseren.

De Commissie constateert dat de uitwerking van de structuurvisie in afzonderlijke deelprojecten zal plaatsvinden. Om de gestelde doelen te kunnen bereiken is juist in de uitwerking een goede afstemming tussen de deelprojecten noodzakelijk.

2. AANBEVELINGEN VOOR DE VERVOLGBESLUITVORMING

De uitvoering van het voornemen zal plaatsvinden door middel van beheersovereenkomsten, grondaankopen en inrichting. Bestemmingsplannen zullen worden herzien na de feitelijke realisatie van de robuuste verbindingzone. De Commissie constateert dat dit betekent dat er geen verdere ruimtelijke afstemming in de vorm van een gecoördineerde herziening van bestemmingsplannen zal plaatsvinden om daarmee de samenhang tussen de deelprojecten (voor wat betreft doelrealisatie, te nemen maatregelen en beoogde ontwikkelingen) verder te borgen.

■ De Commissie adviseert bij ieder deelproject te toetsen hoe deze bijdraagt aan de doelstellingen van de gehele RV en dit actief te monitoren.

---

¹ De provincie Noord-Brabant werkt hierin samen met de betrokken gemeenten (Bergeijk, Bladel, Boxtel, Eersel, Haaren, Oirschot, Oisterwijk, Sint-Michielsgestel en Vught), vier reconstructiecommissies (Boven Dommel, Maas & Meierij, Meierij, Beerze-Reusel), Waterschap De Dommel, ZLTO, Brabants Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

² Voor informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1.

Daarnaast adviseert de Commissie meer in detail de volgende uitvoeringsaspecten te beschouwen voor de RV voorafgaande aan de concretisering in deelprojecten:

- zijn de genoemde percentages van agrarisch en particulier natuurbeheer haalbaar in relatie tot de gestelde natuurdoelen voor de RV;
- welke randvoorwaarden gelden vanuit landschap en cultuurhistorie ten aanzien van kavelinrichtingswerken;
- kan herstel van voormalige vloeiveiden bijdragen aan herstel en beheer van natuurdoeltypen;³
- is recreatief medegebruik (vorm en gebruiksiteit) van beek en beekdal mogelijk;
- is een verlaging in de nutriëntengehalten te verwachten;
- zijn er verdrogende effecten van de waterwinningen in het gebied;
- is het realiseren van vochtige schraallanden op locaties relatief ver van de Beerze gelegen haalbaar.

2.1 Ecohydrologie

Het MER geeft een globale analyse van het ecohydrologische systeem van de Beerze. De doelen, zoals geformuleerd in het achtergrond document RV, zijn in belangrijke mate afhankelijk van een goed werkend hydrologisch systeem waarbij de kwelinvloed reikt tot in de wortelzone. Impliciet wordt wel gesteld dat herstel van de kwel of een goede ecohydrologie belangrijk is, maar dit wordt vervolgens nauwelijks vertaald in randvoorwaarden ten aanzien van de begrenzing en de inrichting van de RV. Hierdoor blijft onduidelijk waar op basis van ecohydrologische relaties de meest kansrijke ontwikkelingen mogelijk zijn voor de ontwikkeling van kwel afhankelijke natuur.

Daarnaast is het de vraag in hoeverre het concept van het “Handboek robuusteverbindingszones” dwingend is voor de inrichting. In bepaalde situaties lijkt dit Handboek namelijk niet goed te passen op de oorspronkelijke geomorfologische en hydrologische structuur van het beekdal. Bijvoorbeeld voor de gekozen oplossingsrichting bij het 50 m smalle beekdal ter hoogte van de Middelbeers, hierbij is het de vraag hoe soorten zich hier in het verleden hebben verplaatst en of het smalle beekdal in het verleden werkelijk een barrière is geweest. Of bijvoorbeeld in de brede beekdalgedeelten (die breder zijn dan de voorgeschreven 200 meter zone uit het Handboek RV) is van belang dat ontwatering in het beekdal buiten de 200 m zone, ernstige gevolgen kan hebben op de gewenste kwelsituatie in de RV.

Het accent van de ontwikkeling van de RV ligt op herstelmaatregelen binnen de begrenzing van het beekdal. Het is de vraag is of daarmee alle opties verkend zijn, of dat aanpassingen buiten het dal (mede) nodig zijn om kwel te herstellen. Het clusteralternatief lijkt hier deels in te voorzien, doordat zowel beekdal- als flankknopen (dit zijn de geconcentreerde natuurgebieden) in de begrenzing zijn opgenomen.

■ De Commissie adviseert om voordat tot concrete uitvoering in deelprojecten wordt overgegaan de ecohydrologische samenhang en de begrenzing van de RV uit te werken.

---

³ zie bijvoorbeeld: Kemmers, Grootjans, Bakker, Naaijens, Nijp & van Dijk, 2007, Leidt bevoeiing van schraallanden tot eutrofiering? De Levende Natuur, 108/3

Kaderrichtlijn Water – doelen

De kwaliteit van het water in de Beerze is mede bepalend voor het al dan niet realiseren van de natuur in de RV. Om de kwaliteit te verbeteren zullen daartoe diverse (inrichtings)maatregelen worden getroffen.

Daarnaast geeft het provinciaal waterplan ook waterkwaliteitsdoelen voor de Beerze, als uitwerking van de Kaderrichtlijn Water (KRW). De ontwikkeling van de RV draagt bij aan het bereiken van deze KRW-doelen. Daarnaast worden in het kader van de KRW nog aanvullende maatregelen getroffen.

- De Commissie adviseert alle maatregelen die worden uitgevoerd en die de waterkwaliteit beïnvloeden op elkaar af te stemmen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Noord-Brabant

Besluit: het vaststellen van een structuurvisie

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C9

Activiteit: door het vaststellen van de structuurvisie invulling geven aan de realisatie van de robuuste ecologische verbindingzone de Beerze

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. G.B. Dekker

mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

dr. F.H. Everts

ir. C.T. Smit (secretaris)

ir. R.F. de Vries

Betrokken documenten:

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

advies aanvraag: 16 september 2008

advies reikwijdte en detailniveau: 1 december 2008

ter inzage legging MER: 20 mei t/m 30 juni 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 28 mei 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 16 juli 2009

Werkwijze Commissie bij advies toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het MER. Zij gaat daarbij uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER (zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer) en de documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie robuuste ecologische verbindingzone De Beerze

De provincie Noord-Brabant heeft het voornemen de “Robuuste ecologische verbindingzone De Beerze” te realiseren. De provincie Noord-Brabant werkt hierin samen met de betrokken gemeenten (Bergeijk, Bladel, Boxtel, Eersel, Haaren, Oirschot, Oisterwijk, Sint-Michielsgestel en Vught), vier reconstructiecommissies (Boven Dommel, Maas & Meierij, Meierij, Beerze-Reusel), Waterschap De Dommel, ZLTO, Brabants Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Hiervoor is een structuurvisie opgesteld en is een plan-milieueffectrapportage doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2816-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

